

Problémy znaleckého dokazování v trestním řízení

Abstrakt

Bez znaleckého dokazování se dnešní trestní řízení téměř neobejde a v řadě případů se setkáváme se situacemi, kdy zjištění skutkového stavu je závislé na znaleckém posudku. Znalecké dokazování je ale spojeno s řadou problémů a znalecká profese se ve společnosti netěší příliš velké důvěře. V rámci této práce je rozebráno 5 vybraných okruhů problémů znaleckého dokazování, které bývají v současnosti nejčastěji předmětem kritiky ze strany odborné veřejnosti.

Na prvním místě diplomová práce popisuje problémy s faktickým přesunem odpovědnosti ze soudu na znalce, ke kterému dle autorky dochází zejména z důvodu potíží s přezkumem věcné správnosti znaleckých posudků a z důvodu přibírání znalců k posouzení záležitostí, jejichž znalecké zkoumání je nadbytečné.

V souvislosti s přesunem odpovědnosti ze soudu na znalce se znalci dostávají v trestním řízení do silného postavení, kterému ale v některých případech neodpovídá kvalita jejich posudků. V druhé řadě se proto autorka věnuje problémům s kvalitou znaleckých posudků, v jejichž kontextu rozebírá záruky, které současná právní úprava poskytuje pro kvalitní výkon znalecké činnosti, nedostatky této právní úpravy a změny, které v tomto směru přináší nová právní úprava účinná od 1. 1. 2021.

Třetí z rozebíraných problémů představuje téma záměrně nepravdivých nebo zkreslených znaleckých posudků. V rámci pojednání o vlivu zadavatele na podobu soukromých znaleckých posudků autorka rozebírá možnosti postihu znalce za podání nepravdivého nebo zkresleného znaleckého posudků a upozorňuje na potíže, ke kterým při tomto postihu dochází.

Dále se práce zabývá problémy se vznikem průtahů v řízení, se kterými bývá znalecké dokazování spojeno, a instrumenty, které má soud k dispozici k jejich usměrňování. Závěrem je zmíněna i výše znaleckého, která je všeobecně považována za příliš nízkou.

Zvláštní pozornost je v diplomové práci věnována změnám relevantní právní úpravy v souvislosti s přijetím zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech, který nabývá účinnosti 1. 1. 2021. Teoretické poznatky jsou doplněny příklady z praxe obhájce ex offio a znalce z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a sexuologie.

Klíčová slova: znalec – znalecké dokazování – znalecký posudek